Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (trečioji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. gegužės 25 d.*

„Arbitražinė išlyga — Mokslo tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos penktoji bendroji programa (1998–2002 m.) — Sutartis dėl srities „Energetika, aplinka ir tvarus vystymas“ — Sutarties nutraukimas — Dalies avansu sumokėtų sumų grąžinimas — Palūkanos už pavėluotą mokėjimą — Bylos nagrinėjimas nedalyvaujant šaliai“

Byloje T-226/14

Europos Komisija, atstovaujama iš pradžių L. Cappelletti ir F. Moro, vėliau – F. Moro, padedamų advokato R. van der Hout,

ieškovė,

prieš

McCarron Poultry Ltd, įsteigtą Killacorn Emyvale (Airija),

atsakovę,

dėl pagal SESV 272 straipsnį pareikšto ieškinio, kuriuo siekiama, kad iš atsakovės būtų priteista grąžinti dalį sumų, kurias Komisija jai sumokėjo avansu pagal Sutartį NNE5/1999/20229, kartu su palūkanomis už pavėluotą mokėjimą,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas S. Papasavvas, teisėjai I. Labucka, C. Wetter, E. Bieliūnas (pranešėjas) ir V. Kreuschitz,

kancleris E. Coulon,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 2001 m. balandžio 27 d. Europos bendrija, atstovaujama Europos Bendrijų Komisijos, sudarė su bendrove S., veikiančia kaip koordinatorė, ir su tiekėjais A., E., I. ir *McCarron Poultry Ltd* (toliau – atsakovė) Sutartį NNE5/1999/20229 (toliau – sutartis) dėl „Bendrijos veiksmų specialios RDT ir demonstracinės veiklos programos „Energetika, aplinka ir tvarus vystymas“ (B dalis: „Energetika“), patenkančią į Bendrijos mokslo tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos penktąją bendrąją programą (1998–2002 m.), skirtą įgyvendinti projektui „Optimised Biomass CHP Plant for Monaghan Integrating Condensing Economiser Technology“ („Monachano optimizuotoji kogeneracinė biomasės jėgainė, naudojanti kondensacinio ekonomaizerio technologiją“).

2 Anglų kalba parengtai sutarčiai, remiantis jos 5 straipsnio 1 dalimi, taikoma Belgijos teisė. Pagal šios sutarties 8 straipsnio 1 dalį ji apima tris priedus, kurie laikomi jos sudėtine dalimi. I priede aprašomi atliktini darbai, II priede įtvirtintos bendrosios sutarties sąlygos, o III priede nurodyti įgaliojimai.

3 Sutarties 5 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta arbitražinė išlyga, kaip ji suprantama pagal SESV 272 straipsnį, suformuluota taip:

„Pirmosios instancijos teismas [dabar – Bendrasis Teismas], o apeliacinio skundo atveju – Europos Bendrijų Teisingumo Teismas [dabar – Europos Sąjungos Teisingumo Teismas] vienintelis turi jurisdikciją spręsti visus Bendrijos ir kontrahentų ginčus dėl šios sutarties galiojimo, taikymo ir aiškinimo.“

4 Pagal sutarties 2 straipsnio 1 dalį projektas turėjo tęstis 58 mėnesius nuo mėnesio, einančio po paskutinio kontrahento pasirašymo, pirmos dienos. Tai buvo laikotarpis nuo 2001 m. gegužės 1 d. (projekto pradžios diena) iki 2006 m. vasario 28 d.

5 Dėl Bendrijos finansinio įnašo sutarties II priedo 3 straipsnyje nustatyta:

„1. Bendrijos finansinis įnašas turi būti sumokėtas laikantis šių principų:

a) Ne vėliau kaip per 60 dienų po paskutinio kontrahento pasirašymo dienos koordinatorei sumokamas avansas. Šį avansą koordinatorė paskirsto laikydamasi preliminarioje detalioje atlygintinų išlaidų sąmatoje, pateiktoje po šios sutarties parašų, esančios informacijos.

<...>

3. Nepažeidžiant šio priedo 26 straipsnio, visi mokėjimai laikytini avansiniais iki galutinės ataskaitos patvirtinimo.

4. <...>

Jei per Komisijos nustatytą terminą kontrahentas negrąžina reikalaujamų sumų, Komisija nuo jų skaičiuoja palūkanas už pavėluotą mokėjimą, taikydama Europos [C]entrinio [B]anko pagrindinėms pakartotinio finansavimo operacijoms nustatytą palūkanų normą, galiojančią pirmą mėnesio, kurį baigiasi Komisijos nustatytas terminas, dieną ir padidintą 1,5 punkto, nebent palūkanos būtų mokėtinos pagal kitą šios sutarties nuostatą. Palūkanos skaičiuojamos už laikotarpį nuo pirmos dienos po termino pabaigos iki grąžintinų sumų gavimo.“

6 Sutarties 6 straipsnio 2 dalis suformuluota taip:

„Jei projektui įgyvendinti reikia gauti administracinį leidimą ir jis nesuteikiamas per vien[us] metus nuo 2 straipsnio 1 dalyje nustatytos projekto pradžios datos, Komisija gali nedelsdama nutraukti sutartį, laikydamasi jos II priedo 7 straipsnio nuostatų.“

7 Sutarties II priedo 7 straipsnio „Sutarties nutraukimas ar kontrahento pasitraukimas iš sutarties“ 6 dalies trečioje pastraipoje numatyta:

„Jei sutartis nutraukiama arba kontrahentas iš jos pasitraukia:

a) <...> Komisija gali reikalauti grąžinti visą Bendrijos finansinį įnašą ar jo dalį, atsižvelgdama į atliktų darbų pobūdį ir rezultatą bei į jų naudą Bendrijai vykdant konkrečią programą,

<...>“

8 Pagal sutarties II priedo 3 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą, „jei Bendrijos mokėtinas bendras finansinis įnašas, atsižvelgiant į galimus patikslinimus, be kita ko, atlikus šio priedo 26 straipsnyje numatytą finansinį auditą, yra mažesnis už šio straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje numatytų mokėjimų bendrą sumą, atitinkami kontrahentai atlygina skirtumą eurais per terminą, kurį Komisija nustato savo prašyme, siunčiamame registruotu laišku su patvirtinimo apie gavimą forma“.

9 Taikant sutarties 3 straipsnį, iš dalies pakeistą 2004 m. rugsėjo 6 d. pasirašytu papildomu susitarimu, visos atlygintinos projekto išlaidos sudarė 46 388 002 EUR, o visas Bendrijos finansinis įnašas – 2 975 000 EUR.

10 2001 m. birželio 21 d. Komisija pervedė į bendrovės S. banko sąskaitą pradinį 892 500 EUR dydžio avansą, vėliau 2003 m. gruodžio 12 d. atliko 71 862,28 EUR tarpinį mokėjimą. Kaip koordinatorė, bendrovė S. turėjo paskirstyti šias sumas įvairiems kontrahentams, laikydamasi prie sutarties pridėtoje preliminarioje detalioje atlygintinų išlaidų sąmatoje esančios informacijos.

11 Papildomu susitarimu Nr. 1 bendrovė S. pasitraukė iš projekto ir nuo 2003 m. gegužės 1 d. ją pakeitė atsakovė – kaip nauja koordinatorė.

12 Sudarius šį papildomą susitarimą, lėšos, kurias Komisija sumokėjo pradinei koordinatorei, šios buvo pervestos atsakovei. Šis pervedimas atliktas 2004 m. rugsėjo 17 d.

13 2005 m. gruodžio 7 d. atsakovei adresuotame registruotame laiške su patvirtinimo apie gavimą forma Komisija nurodė, kad projektą „labai vėluojama įgyvendinti nuo pat pradžios“ ir kad „tik maža dalis sutartyje numatytų darbų atlikta iki [šios dienos]“. Iš šio rašto taip pat matyti, kad tiek 2005 m. birželio 13 d. atsakovės elektroniniame laiške, tiek 2005 m. gegužės 31 d. ir lapkričio 15 d. jos parengtose tarpinėse ataskaitose buvo patvirtinta, kad kontrahentai nesugeba gauti projektui įgyvendinti reikalingų leidimų.

14 Taigi, atsižvelgdama į tai, kad iki projekto pabaigos liko vos trys mėnesiai, Komisija priminė atsakovei, kokius dokumentus turi pateikti kontrahentas, pageidaujantis prašyti pratęsti projekto vykdymo terminą pasirašant papildomą susitarimą pagal sutarties 7 straipsnį.

15 2006 m. sausio 17 d. raštu atsakovė paprašė pratęsti sutarties galiojimą dar trejiems metams, tačiau nepateikė nė vieno iš 2005 m. gruodžio 7 d. Komisijos rašte prašytų dokumentų.

16 2006 m. kovo 20 d. registruotu laišku su patvirtinimo apie gavimą forma Komisija pranešė atsakovei, kad jos prašymui pratęsti sutartį negalima pritarti, nes, pirma, nebuvo gauti projektui įgyvendinti būtini leidimai, todėl nėra „jokios galimybės tinkamai užbaigti projektą per pagrįstą terminą“, ir, antra, Komisija šį prašymą gavo tik 2006 m. vasario 3 d., t. y. pasibaigus sutarties 7 straipsnyje numatytam terminui (iki 2006 m. sausio 1 d.) prašyti pakeisti sutartį.

17 Todėl tame pačiame rašte Komisija pranešė atsakovei apie savo sprendimą nutraukti sutartį pagal jos II priedo 7 straipsnio 1 dalies a punktą ir pačios sutarties 6 straipsnio 2 dalį. Komisija informavo atsakovę, kad sutarties nutraukimas įsigalioja rašto gavimo dieną.

18 Galiausiai norėdama užbaigti administracinę procedūrą Komisija paprašė atsakovės per mėnesį nuo šio rašto gavimo pateikti galutinę suvestinę ataskaitą ir galutinę išlaidų išklotinę už laikotarpį nuo projekto vykdymo pradžios iki jo nutraukimo.

19 2006 m. gegužės 5 d. gavusi galutinę suvestinę ataskaitą ir galutinę išlaidų išklotinę ir atsižvelgusi į tai, kad projekto vykdymo laikotarpiu gavo keturias skirtingas sumų, kurias koordinatorė parvedė kitiems kontrahentams, suvestines (E3 forma), Komisija 2007 m. gegužės 15 d. registruotu laišku su patvirtinimo apie gavimą forma visų kontrahentų paprašė pateikti pareiškimus su vykdant projektą gautomis (o kai kuriais atvejais ir pervestomis) sumomis, kad būtų galima nustatyti kiekvienam kontrahentui Europos Sąjungos mokėtinas ar iš jo išieškotinas sumas.

20 Bendrovės E., I. ir A. pateikė savo pareiškimus Komisijai atitinkamai 2007 m. birželio 8, 12 ir rugsėjo 17 d. raštais. Iš jų matyti, kad bendrovės I. ir A., kaip sutarties šalys, negavo lėšų, o bendrovė E. gavo tam tikrą sumą už projekto įgyvendinimą.

21 Kelis kartus pasikeitusi raštais su atsakove ir bendrove S., kad nustatytų įgyvendinant projektą pervestas sumas, ir išnagrinėjusi pagal sutartį pateiktas finansines ir technines ataskaitas Komisija kiekvieno kontrahento atveju nustatė patvirtintų atlygintinų išlaidų sumą, Sąjungos mokėtiną įnašą, Sąjungos sumokėtą įnašą ir galiausiai Sąjungos mokėtinas ar išieškotinas sumas.

22 Iš atsakovės išieškotina 848 926,33 EUR suma buvo apskaičiuota atsižvelgiant į šios bendrovės iš Sąjungos gautą finansavimą pasirašius papildomą susitarimą Nr. 1, t. y. bendrai 964 362,28 EUR, kurį sudarė 892 500 EUR avansas ir 71 862,28 EUR tarpinis mokėjimas; iš šios sumos buvo atimta atsakovei mokėtina suma (4 073,54 EUR), sumos, kurias ji pervedė bendrovei S. (40 782,04 EUR koordinavimo ir projekto išlaidoms padengti) ir bendrovei E. (18 844,45 EUR), ir sumos, kurias atsakovė dar turėjo pervesti bendrovei I. (41 458,53 EUR) ir bendrovei A. (10 277,39 EUR).

23 2010 m. balandžio 27 d. įspėjamuoju pranešimu, išsiųstu registruotu laišku su patvirtinimo apie gavimą forma, Komisija pranešė atsakovei apie savo ketinimą nusiųsti jai debeto avizą siekiant susigrąžinti 848 926,33 EUR sumą su sąlyga, kad per keturias savaites nuo šio pranešimo gavimo atsakovė jai pateiks įrodymų, patvirtinančių, kad ji atliko pervedimus bendrovėms I. ir A. Šiame įspėjamajame pranešime Komisija patikslino, kad, nepateikus šių mokėjimo įrodymų, iš atsakovės išieškotina suma padidėtų nuo 848 926,33 EUR iki 900 662,25 EUR; tai atitiktų iš atsakovės išieškotiną sumą ir sumas, kurias Komisija dar turėtų pervesti bendrovėms I. ir A., t. y. atitinkamai 41 458,53 EUR ir 10 277,39 EUR.

24 Kadangi atsakovė nepateikė jokio bendrovėms I. ir A. atlikto mokėjimo įrodymo, neatlygino grąžintinos sumos ir neužginčijo įspėjamajame pranešime pateiktų skaičiavimų, Komisija išleido debeto avizą Nr. 3241009140 dėl iš atsakovės išieškotinos 900 662,25 EUR sumos. 2010 m. rugsėjo 24 d. registruotu laišku su patvirtinimo apie gavimą forma išsiųstoje debeto avizoje buvo nurodyta, kad, neatlyginus nurodytos sumos iki 2010 m. lapkričio 30 d., nuo pagrindinės skolos bus skaičiuojamos palūkanos už pavėluotą mokėjimą.

25 2010 m. gruodžio 2 d. Komisija nusiuntė atsakovei priminimą, o kadangi mokėjimas taip ir nebuvo atliktas, 2011 m. sausio 4 d. registruotu laišku su patvirtinimo apie gavimą forma pateikė jai oficialų pranešimą, kuriame reikalavo sumokėti pagrindinę sumą ir palūkanas už pavėluotą mokėjimą, apskaičiuotas pagal sutarties II priedo 3 straipsnio 4 dalį.

Procesas ir Komisijos reikalavimai

26 2014 m. balandžio 15 d. Bendrojo Teismo kanceliarijoje buvo gautas šis Komisijos ieškinys.

27 Po to, kai remiantis 1991 m. gegužės 2 d. Bendrojo Teismo procedūros reglamento 100 straipsnio 1 dalimi du kartus, t. y. 2014 m. balandžio 25 d. ir liepos 3 d., nepavyko įteikti ieškinio atsakovei, Bendrasis Teismas Komisijos prašymu nusprendė įteikti ieškinį atsakovei per teismo antstolį.

28 2014 m. lapkričio 17 d. teismo antstolis tinkamai įteikė ieškinį atsakovei.

29 Kadangi per nustatytą terminą atsakovė nepateikė atsiliepimo į ieškinį, 2015 m. kovo 10 d. Komisija paprašė Bendrojo Teismo priimti sprendimą jos naudai, remiantis 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 122 straipsnio 1 dalimi. Teismo kancleris pranešė apie šį prašymą atsakovei.

30 Kadangi vienas trečiosios kolegijos narys negalėjo dalyvauti posėdyje, Bendrojo Teismo pirmininkas paskyrė kitą teisėją kolegijos sudėčiai papildyti.

31 Taikydamas 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 64 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, 2015 m. birželio 11 d. raštu Bendrasis Teismas pateikė Komisijai rašytinius klausimus; ši į juos atsakė 2015 m. liepos 9 d.

32 Trečiajai kolegijai pasiūlius, Bendrasis Teismas, taikydamas Procedūros reglamento 28 straipsnį, nusprendė perduoti bylą išplėstinei teisėjų kolegijai.

33 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

— priteisti iš atsakovės sumokėti jai 976 663,34 EUR dydžio skolą, t. y. 900 662,25 EUR pagrindinę sumą ir 76 001,09 EUR palūkanų už pavėluotą mokėjimą, apskaičiuotų taikant 2,50 % normą už 2010 m. gruodžio 1 d.–2014 m. gruodžio 1 d. laikotarpį,

— priteisti iš atsakovės mokėti jai 61,69 EUR dydžio palūkanas per dieną nuo 2014 m. balandžio 16 d., kol įsiskolinimas bus visiškai padengtas,

— priteisti iš atsakovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl galimybės taikyti Procedūros reglamento 123 straipsnio 3 dalį

34 Pažymėtina, kad nors Komisijos ieškinys tinkamai įteiktas atsakovei, ši per nustatytą terminą nepateikė atsiliepimo, kaip numatyta 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 46 straipsnyje. Todėl 2015 m. kovo 10 d. Komisija pateikė pagal 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 122 straipsnio 1 dalį grindžiamą prašymą, kad Bendrasis Teismas priimtų sprendimą jos naudai. 2015 m. liepos 1 d. įsigaliojo naujasis Bendrojo Teismo reglamentas, kurio 123 straipsnyje įtvirtintos naujos nuostatos dėl sprendimo priėmimo už akių. Taigi reikia nustatyti, kokia nuostata taikoma nagrinėjamoje byloje.

35 Šiuo klausimu primintina, kad naujojo Procedūros reglamento nuostatos, kaip procesinės nuostatos, taikomos nedelsiant nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos (1997 m. gruodžio 10 d. Nutarties *Smets / Komisija*, T-134/96, EU:T:1997:193, 16 punktas ir 2002 m. gegužės 30 d. Nutarties *Coe Clerici Logistics / Komisija*, T-52/00, EU:T:2002:134, 23 punktas), todėl jos taikomos visoms jų įsigaliojimo momentu nebaigtoms nagrinėti byloms (1981 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Meridionale Industria Salumi ir kt.*, 212/80–217/80, EU:C:1981:270, 9 punktas), nepažeidžiant pereinamojo laikotarpio nuostatų.

36 Tačiau nagrinėjamu atveju jokia pereinamojo laikotarpio nuostata aiškiai netaikoma Procedūros reglamento 123 straipsniui.

37 Darytina išvada, kad ši nuostata taikoma nedelsiant nuo Procedūros reglamento įsigaliojimo 2015 m. liepos 1 d., todėl ji taikoma nagrinėjamoje byloje.

38 Net jei taisykles, taikomas ieškovės reikalavimams patenkinti priimant sprendimą už akių, būtų galima laikyti iš dalies priskirtinomis prie materialinės teisės, nes jos turi tiesioginės įtakos bylos šalių interesams, ši aplinkybė neturėtų reikšmės. Iš tiesų, kadangi situacija, atsiradusi dėl atsiliepimo į ieškinį nepateikimo ir prašymo priimti sprendimą ieškovės naudai pateikimo, galutinai susiformuoja tik Bendrajam Teismui priimant sprendimą dėl šio prašymo, minėtos taisyklės taikomos nedelsiant (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Komisija / Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, EU:C:2008:709, 43 ir 44 punktus ir nurodytą teismo praktiką).

Dėl esmės

39 Pagal Procedūros reglamento 123 straipsnio 3 dalį Bendrasis Teismas patenkina ieškovo reikalavimus, nebent ieškinys akivaizdžiai nepriklauso Bendrojo Teismo jurisdikcijai ar yra akivaizdžiai nepriimtinas arba akivaizdžiai teisiškai nepagrįstas.

40 Todėl nagrinėjamu atveju Bendrajam Teismui pakanka konstatuoti, pirma, kad pagal sutarties 5 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą arbitražinę išlygą, kaip ji suprantama pagal SESV 272 straipsnį, jis turi jurisdikciją nagrinėti ieškinį, antra, kad nekyla jokių abejonių dėl ieškinio priimtinumo, ir, trečia, kad atsižvelgiant į šio sprendimo 2–9 punktuose primintas sutarties nuostatas ir Komisijos ieškinyje pateiktą faktinių aplinkybių aprašymą, kurį patvirtina bylos dokumentai, ieškinys nėra akivaizdžiai teisiškai nepagrįstas.

41 Taigi reikia patenkinti šio sprendimo 33 punkte nurodytus Komisijos reikalavimus.

42 Be to, kiek tai susiję su palūkanomis už pavėluotą mokėjimą, iš sutarties II priedo 3 straipsnio 4 dalies antros pastraipos matyti, kad nuo skolos sumos skaičiuojamos palūkanos už pavėluotą mokėjimą, taikant Europos Centrinio Banko (ECB) pagrindinėms pakartotinio finansavimo operacijoms nustatytą palūkanų normą, galiojančią pirmą mėnesio, kurį baigiasi Komisijos nustatytas terminas, dieną ir padidintą 1,5 punkto. Kadangi Komisija nustatė terminą iki 2010 m. lapkričio 30 d., reikia remtis 2010 m. lapkričio 1 d. galiojusia palūkanų norma. Iš *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* (OL C 298, 2010, p. 5) matyti, kad 2010 m. lapkričio 1 d. ECB pagrindinėms pakartotinio finansavimo operacijoms taikyta palūkanų norma buvo 1 %. Šiomis aplinkybėmis nagrinėjamoje byloje taikytina metinių palūkanų norma yra 2,5 %.

43 Sutarties II priedo 3 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje taip pat nustatyta, kad palūkanos skaičiuojamos už laikotarpį nuo pirmos dienos pasibaigus terminui iki grąžintinų sumų gavimo. Kadangi Komisijos nustatytas terminas baigėsi 2010 m. lapkričio 30 d., palūkanos už pavėluotą mokėjimą turi būti skaičiuojamos už laikotarpį nuo 2010 m. gruodžio 1 d. iki visos skolos sumokėjimo.

44 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, iš atsakovės reikia priteisti grąžinti Komisijai 900 662,25 EUR sumą su palūkanomis už pavėluotą mokėjimą, apskaičiuotomis taikant 2,5 % metinių palūkanų normą nuo 2010 m. gruodžio 1 d. iki visos skolos sumokėjimo, o tai atitinka 61,69 EUR dydžio palūkanas už pavėluotą mokėjimą per dieną.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

45 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi atsakovė pralaimėjo bylą, ji turi padengti bylinėjimosi išlaidas pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji išplėstinė kolegija),

nusprendžia:

1. **Priteisti iš *McCarron Poultry* grąžinti Europos Komisijai 900 662,25 EUR sumą su palūkanomis už pavėluotą mokėjimą, apskaičiuotomis taikant 2,5 % metinių palūkanų normą nuo 2010 m. gruodžio 1 d. iki visos skolos sumos sumokėjimo.**

2. **Priteisti iš *McCarron Poultry* bylinėjimosi išlaidas.**

Papasavvas Labucka Wetter

Bieliūnas Kreuschitz

Paskelbta 2016 m. gegužės 25 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.